

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Martina Jachury a soudkyň Mgr. Nadi Pínové a JUDr. Jany Tondrové v právní věci žalobce: **M. L.**, nar. xxx, bytem xxx, zast. JUDr. Klárou Long Slámovou, advokátkou se sídlem Praha 4, Urbánkova 3360, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o zaplacení 20.000,- Kč s příslušenstvím, o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. května 2016 č. j. 14 C 122/2015-43,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně se **p o t v r z u j e** .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 20.000,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,05% ročně od 17.4.2015 do zaplacení, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.) a v téže lhůtě náklady řízení ve výši 9.724,- Kč (výrok II.).

Takto nalézací soud rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal náhrady škody a náhrady nemajetkové újmy, vzniklé žalobci v důsledku nezákonného rozhodnutí v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 4 T 208/2013. Žalobce tvrdil, že v uvedené trestní věci bylo vedeno jeho trestní stíhání pro přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku a pro přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku, žalobce

však byl obžaloby zproštěn, neboť nebylo prokázáno, že by se stal skutek uvedený v obžalobě. Žalobce původně požadoval náhradu škody ve výši 12.600,- Kč spočívající v nákladech na obhajobu a náhradu nemajetkové újmy ve výši 200.000,- Kč, když tvrdil, že trestní stíhání bylo od počátku vedeno nedůvodně, na základě výpovědi údajného poškozeného, a podepsalo se negativně na jeho psychice, rodinné pohodě a práci, neboť ke skutku mělo dojít v rámci plnění jeho trenérských aktivit, a byla tak poškozena jeho pověst v pracovním životě. Žalobce poté, co mu žalovaná po podání žaloby uhradila na nákladech obhajoby částku 10.800,- Kč, vzal žalobu co do náhrady škody zcela zpět. Co do náhrady nemajetkové újmy vzal s ohledem na vývoj judikatury žalobu zpět ohledně částky 180.000,- Kč a nadále požadoval pouze částku 20.000,- Kč s příslušenstvím.

Žalovaná uznala existenci nezákonného rozhodnutí, po zahájení řízení žalobci uhradila náklady obhajoby ve výši 10.800,- Kč a za vzniklou nemajetkovou újmu se žalobci omluvila a konstatovala porušení práva. Tento způsob zadostiučinění považovala za dostačující, neboť trestní řízení trvalo pouze 8 měsíců, žalobce nebyl stíhán vazebně, věc nebyla závažná (žalobci hrozil trest odnětí svobody ve výši 3 let) ani medializována a žalobce již měl jeden záznam v rejstříku trestů.

Soud prvního stupně s ohledem na zpětvzetí žaloby řízení zastavil co do částky 192.600,- Kč podle § 96 odst. 1, 2 a odst. 4 o.s.ř. Předmětem řízení zůstal nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 20.000,- Kč s příslušenstvím.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že trestní řízení proti žalobci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 4 T 208/2013 bylo zahájeno dne 23.5.2013, kdy byly zahájeny úkony trestního řízení proti žalobci. Dne 15.11.2013 byl podán k soudu návrh na potrestání, Obvodní soud pro Prahu 4 trestní stíhání žalobce dne 29.11.2013 zastavil, ke stížnosti státního zástupce bylo usnesení o zastavení trestního stíhání Městským soudem v Praze zrušeno a Obvodnímu soudu pro Prahu 4 bylo uloženo, aby ve věci znovu jednal a rozhodl. Dne 29.4.2014 byl žalobce obžaloby zproštěn podle § 226 písm. a) trestního řádu, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek uvedený v obžalobě. Nalézací soud dále vyšel z toho, že žalobce již byl jednou trestně stíhán, byl však amnestován dne 1.1.2013. Žalobce byl v době zahájení trestního stíhání xxx již 15 let, a skutek, pro který byl trestně stíhán, se měl stát v souvislosti s jeho sporem s otcem jednoho z jeho bývalých svěřenců, kvůli vyřazení svěřence z mužstva. V důsledku trestního stíhání bylo žalobci doporučeno, aby s trénováním xxx skončil, na což přistoupil, neboť pokud by byl propuštěn, mělo by to negativní vliv na další hledání trenérské pozice. Posléze pracoval jako reprezentační trenér xxx, i zde však musel v důsledku probíhajícího trestního stíhání skončit. Tím byly zmařeny šance, aby se stal profesionálním trenérem. O jeho předchozím odsouzení nikdo nevěděl.

Uvedená zjištění posuzoval soud prvního stupně podle příslušných ustanovení zák. č. 82/1998 Sb. a dovodil, že je zde dána existence nezákonného rozhodnutí ve smyslu ust. § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., neboť žalobce byl, jak nutno dovodit z výsledku trestního stíhání, trestně stíhán nedůvodně čili nezákonně a dovodil i existenci nemajetkové újmy ve smyslu ust. § 31a zák. č. 82/1998 Sb. Dále měl za to, že přiměřenou formou zadostiučinění je peněžitá náhrada, a to s ohledem na to, že žalobce byl až do zproštění obžaloby, tedy po dobu 11 měsíců, vystaven hrozbě uložení trestu odnětí svobody a s ohledem na jeho funkci sportovního trenéra byla jeho pověst trestním stíháním značně poškozena. Při určení výše peněžité náhrady vyšel ze soudní judikatury, zejména z rozhodnutí 30 Cdo 1747/2014, podle kterého aby zadostiučinění bylo možno považovat za přiměřené, mělo by odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují, tedy výše

přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Je tedy nutné provést srovnání (zejména na podkladě judikatury vyšších soudů či Evropského soudu pro lidská práva) s jinými případy odškodňování nemajetkové újmy vzniklé v důsledku porušení stejných práv, a není-li jich, pak i porušení jiných práv (bude-li zřejmé, že oba případy vykazují pro rozhodnutí soudu významné množství jednotlicích prvků). Soud prvního stupně proto porovnal posuzovanou věc s obdobným případem vedeným u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 14 C 377/2013, kdy byla žalobci přiznána z titulu zadostiučinění z nezákonného trestního stíhání částka 2.000,- Kč za každý měsíc vedeného trestního stíhání. Požadavek žalobce na zadostiučinění ve výši 20.000,- Kč proto shledal přiměřeným.

O nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř. a úspěšnému žalobci přiznal odměnu advokáta za 4 úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby, částečné zpětvzetí žaloby a účast u jednání dne 18.5.2016) po 1.900,- Kč a 4 x režijní paušál po 300,- Kč, podle vyhl. č. 177/1996 Sb. a náhradu za daň z přidané hodnoty, celkem 9.724,- Kč.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné odvolání, ve kterém namítala, že soud prvního stupně nesprávně určil formu i výši zadostiučinění. Setrvala na svém názoru, že přiměřeným zadostiučiněním je konstatování porušení práva a omluva, kterých se žalobci dostalo již v rámci předběžného projednání nároku, když žádné skutečnosti odůvodňující přiznání peněžitého zadostiučinění v řízení nevyšly najevo. Žalovaná zopakovala, že řízení trvalo necelých 8 měsíců, od sdělení podezření dne 23.10.2013 do právní moci zprošťujícího rozsudku dne 4.6.2014, povahu trestní věci nelze považovat za závažnou, neboť horní hranice trestní sazby činila 3 roky, žalobce již byl dříve trestně stíhán a odsouzen, z dokazování nevyplývala žádná dehonestace žalobce v souvislosti s trestním stíháním; negativní vliv na psychiku, rodinnou pohodu a práci zůstal pouze v rámci tvrzení. Žalobce nemohl pociťovat ani velkou nejistotu spojenou s výší hrozícího trestu, neboť již měsíc po zahájení trestního stíhání bylo trestní řízení zastaveno. Za nepřiléhavé považovala porovnání s případem vedeným u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 14 C 377/2013, neboť porovnávané případy nebyly obdobné, když ve věci 14 C 377/2013 byl obžalovaný v průběhu trestního stíhání zadržen, byl nepravomocně odsouzen pro trestný čin vydírání, na počátku řízení mu hrozil trest až 8 let, nikdy nebyl trestně stíhán a žil v malém městě. Žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadené rozhodnutí změnil tak, že žalobu zamítne.

Žalobce se k odvolání žalované nevyjádřil.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř.), aniž nařizoval jednání (§ 214 odst. 3 o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru o existenci nezákonného rozhodnutí ve smyslu ust. § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. a o existenci nemajetkové újmy na straně žalobce, což ostatně nepochybně ani žalovaná, která požadavku žalobce na odškodnění nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím částečně vyhověla tím, že se mu omluvila a konstatovala porušení práva.

Nemajetková újma ve smyslu ust. § 31a zák. č. 82/1998 Sb. je chápána jako negativní dopad nezákonného rozhodnutí zejména do osobnostní integrity poškozeného. Pokud jde

o nezákonné rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, je třeba mít, při důsledném respektování presumpce nevinny za to, že každé trestní řízení představuje významný zásah do soukromého a osobního života trestně stíhaného a negativně se dotýká jeho cti a dobré pověsti. Takový zásah je o to intenzivnější, prokáže-li se následně, že se skutek, z něhož by jednotlivce obviněn a obžalován, nestal, případně že nebyl trestným činem (viz např. náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3193/10).

Soud prvního stupně podle názoru odvolacího soudu dostatečně zvážil dopady nezákonného trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce, na jeho dosavadní způsob života a nepříznivost jejich vlivu na pověst žalobce jako xxx, což bylo v řízení prokázáno výpovědí žalobce. Takový zásah do psychické sféry žalobce nelze než považovat za nemajetkovou újmu ve smyslu ust. § 31a zák. č. 82/1998 Sb., kterou je třeba odškodnit.

Odvolací soud se ztotožňuje s názorem soudu prvního stupně i v tom, že odpovídající formou satisfakce je peněžité zadostiučinění. Forma (a případně výše) zadostiučinění se stanovuje s ohledem na specifické okolnosti konkrétního případu. Kritéria, která mohou indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy, jsou v případech zahájení trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, následující: 1) povaha trestní věci, 2) délka trestního řízení, 3) následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Vedle toho je třeba podle § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Těmi budou zejména chování či jednání obviněného a rovněž i postup orgánů činných v trestním řízení. Je na soudu, aby zvážil, jak intenzivně (či v jakém rozsahu) byla tato kritéria v konkrétním případě naplněna a vedle toho vzal do úvahy okolnosti, za nichž k újmě došlo (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 a 30 Cdo 1777/2012). Aby zadostiučinění bylo možno považovat za přiměřené, mělo by odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují, tedy výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném.

Soud prvního stupně správně dovodil, že nebezpečí odsouzení žalobci hrozilo po dobu 11 měsíců, tj. od prvních úkonů trestního řízení do pravomocného zproštění obžaloby, a žalobce po celou dobu pociťoval nejistotu ohledně výsledku trestního stíhání, neboť původní rozhodnutí o zastavení trestního stíhání bylo zrušeno. I když trestný čin, pro který byl žalobce stíhán, nebyl nikterak závažný ani zavrženíhodný, je nutno přihlídnout k tomu, že se skutek týkal fyzického napadení otce jeho svěřence, což se negativně promítalo do další volnočasové i profesní aktivity žalobce. O předchozím odsouzení žalobce pak nikdo nevěděl. Odvolací soud považuje za příhodné i srovnání s výší zadostiučinění, přiznaným ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 14 C 377/2013, neboť podle názoru Nejvyššího soudu, vyjádřeného v rozhodnutí 30 Cdo 1747/2014, má výše přiznaného zadostiučinění odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případě skutkově obdobném, nikoliv shodném. Odvolací soud má za to, že projednávaná věc i věc vedená pod sp. zn. 14 C 377/2013, byly skutkově obdobné; po žalobci pak nelze spravedlivě požadovat, aby soudu překládal rozhodnutí ve věcech, která jsou s jeho věcí skutkově zcela totožná, neboť to není v možnostech žalobce.

Po zhodnocení všech shora uvedených kritérií a okolností dospěl odvolací soud k závěru, že soud prvního stupně stanovil správně přiměřené zadostiučinění ve smyslu ust. § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. ve výši 20.000,- Kč.

Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil, včetně výroku o nákladech řízení.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. a contrario, když úspěšnému žalobci v této fázi řízení žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné.

V Praze dne 30. srpna 2016

Mgr. Martin Jachura v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Zuzana Turoňová